

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjeseca.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na po godine K 2.—, a na četvrt godine K 1.—. S poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americi K 1.40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava i opravništvo nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S. Seka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petini redak u redakcijskom dijelu po 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob.“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraća.

Godina III.

U Samoboru, 15. kolovoza 1908.

Broj 16.

K općinskim izborima.

Za netom obavljene općinske izbore pokazalo je samoborsko građanstvo dosta zanimanja, a jedan dio stupio je pače kompletno u izbornu borbu. Svaki građanin, koji je pozvan, da glasanjem participira na udesu općine, dužan je ovu svoju ustavnu i građansku obavezanost savjesno i vršiti. To je dakle samo utješna pojava po Samobor, te je moramo iskreno pozdraviti. Znak je ustavne i građanske svijesti, ako stanovnici nekoga mjesta pokažu živahno zanimanje za svoje lokalne interese.

Razvila se i jaka izborna borba, što je posve razumljivo i neizbježno. No kod ove izborne borbe izbilo je nešto na površinu, preko česa kao domaće glasiilo ne možemo i ne smijemo prijeći. Dužnost nam pače nalaže, da se osvrnemo na one bolesne pojave i bezdušnu harangu, koja je još uvijek kadra, da pomuti dosada dobre odnose našega građanstva, a bazira isključivo na neistini, izmišljotinama ili opadanju drugih.

Svaki pozorni i uvidjavni motrilac izbornoga kretanja mogao je opaziti, da se je za jedne strane vodila agitacija, kojoj nipošto nije bilo na umu, da osvijesti izbornike, već da ih se pričanjem nevjerojatnih apsurdna i smiješnosti smuti i na taj način predobi za sebe. Tako se neupućenim ljudima pripovijedalo, kako su dosele već izabrani zastupnici većinom gospoda, koja ne poznaju bijede malih porezovnika i nemaju za njihovo siromaštvo srca. Oni da će odmah sutra uvoditi najveće novotarije, kao električno svjetlo, vodovod i dr., i da će općinski namet narasti „forint na forint“ i na još više. Pričalo im se, da će općina preuzeti

Hydropatički zavod a napokon ih se vuklo za nos, da je neistinita tvrdnja, da mali porezovnici ne smiju birati velikih.

Nijesmo protivnici izborne agitacije, ali ovakovo i slično obmanjivanje i opsjenjivanje neupućenih izbornika, držimo skroz nedoličnim nepodobnim i nemoralnim. Osim toga htjelo se ovo naše dobroćudno i miroljubivo mjestance u brzjavu na više oblasti prikazati, kao da bi u njemu mogla buknuti čitava buna. Sve su ovo pojave, koje se moraju javno i najoštrije žigosati, to više, što im mnogi neupućeni izbornik i nasjedne, ne misleći sam mnogo i ne pitajući dalje. On popusti jednostavno uplivu onih, koji mu se približuju te i ne vidi, da mu dolaze s određenim planom i računom.

Cudnovato je dalje, otkuda netko unaprijed može znati, kako će tko zastupati interese općine, kako će raditi za njezin napredak i kako će štitiiti siromašne slojeve. Izabrani zastupnici, protiv kojih se vikalo, nesamo da su dobri patriote, koji jamačno imaju smisla i volje za rad, te ljubavi za Samobor, nego imaju i znanja, iskustva, požrtvovnosti, uvidjavnosti i srca. Podvaljivati im dakle, kao da bi i jedan njihov čin išao za tim, da ošteti Samobor ili njegovu pučanstvo, upravo je nedostojno i bezočno.

Ne treba nasjedati krivim prorocima; toliko svaki najposlije ima duha, da ih progleda. Tako smo uvjereni, da će i oni, koji su im nasjeli, prije ili kasnije doći do uvjerenja, da su nazoni, koje su im drugi nametnuli, bili sasna krivi. Mi ne sumnjamo niti jedan čas o njihovoj ljubavi prema svomu rodjenomu mjestu; nama su jednako na srcu interesi naših građana i ili oni iz Dónjega ili Gornjega kraja. Ali ako se neki već hoće za nešto boriti, neka

barem gledaju, da saznaju istinu i da se bezdušnom agitacijom ne dadu upotrijebiti u lične svrhe pojedinaca, čiji je lokalni patriotizam vrlo sumnjiv.

Vrijeme je, da dodje do mira i ljubavi. Mi apelujemo na sve treznije i ozbiljnije misleće građanstvo, neka gleda da izgadi uzbuđenost i sporove, da pouči i umiri pučanstvo. Dosta je borbe i svadje — čas je sloge i rada.

Zaklada Klementine Aschko preudate Milner za siromake općine Samobor.

Već smo se u više navrata osvrnuli u našem listu na ovu zakladu, koju je osnovala Klementina Aschko, a našim je čitačima poznato, da se iz ove zaklade imade svake godine uoči Božića nadariti 8 siromaka zavičajnih u općini trgov. Samobora.

Općina je pokušala, da se ova zaklada upotrijebi za gradnju ubožnice, ali vlada nije toga dozvolila, nego je odredila, da se u svem ima potpuno respektovati volja pokojničina, prema kojoj se imadu iz zaklade nadarivati samoborski siromaci.

Pošto je ostavinska rasprava iza Klementine Aschko dovršena, isplaćeno je iz njezine ostavinske imovine kr. zem. blagajni u Zagrebu — po odbitku raznih ostavinskih pristojbi — 17.937 K 98 fil., i to 17.600 K u 4% založnicama ug. hipotekarne banke u Budimpešti i 337 K 98 fil. u gotovom.

Ta se je imovina kasnije i povećala za iznos od 704 K, koji je dobiven za dospjele i realizirane kupone. Budući da je sva ta imovina dovoljna, da se već sada uređenjem zaklade, ostvari namjena zakladateljice i kako uprava i rukovanje zakladnom imovinom ima pasti u pravo i dužnost općine Samobor, to je vlada izdala nalog zem. blagajni, da za pomenute gotovine kupi 4% založnice hrv.-slav. hipotekarne banke u Zagrebu, a nakon toga, da sve vrijednosne papire za

PUSTINJAK.

Sudcu velikom za službe
Krasni Samobor se sviko,
Aninovac, Piještica
Zaneta mu duh toliko.

Umirovjen posta stoga
Veliki nam Samoborac,
Dičan drug nam i pošteni,
Napredku nam hrabar borac.

On osnivač bio prvi
Samoborske čitane,
A prvaka voje su mu
Još i danas poave skloni.

Tad naišo maršik vrli
Na Glasičko krasno vrelu,
S pustare nad vrelom vilu,
Odje bi, mahnu mu za celo.

Pa na onoj brda strani
Dó sagradit mali dvorac,
Ta tišina i samoće
Nov bje željan Samoborac.

Željan bješe zabavice,
Svome rodu potčaja,
U blizini koga sela
Osvitku nam malog raja.

Povrh vrela oko dvorca
Ponamjesti smreke, jete,
Željan vanda svježa hlada
I mirisa sdrava vete.

A i voćar više dvorca
Svojom rukom ponaciepl,
Malo u kog Samoborca
Izbor voća tol' je liepl.

Taj se posjed pustinjački
Sad već ljeta toli mnoga
„Moj mir“ zove, oblaže ga
U čast sudca velikoga.

Sám starčac, sám bez svojih,
Jer ih nema, žrtvuje se,
Voli s tog nam jače svima,
Svoje voće nama tresi.

Sámovat, radit sjeknu,
Na nas misli, za nas radi,
To mu jedina je radost
Ta i cvieće drugim sadi.

U vrtu si dvorcu s prieda
Uz puteljke gredicama
Sve je ruža tik do ruže,
Kraljo je svaku namah.

Nadjenu i napiso
Svakoj ruži liepo ime,
Ime Samoborske koje,
Ođanik joj veći time!

Jer ga štiju, sve mu vole
Samoborske odličnice,
Zimi gvirec u oči im
Zari mu se dravno lice.

Još ga štiju, te mu vole
Rakovički i seljaci,
Po njem, Bog daj, još i oni
Bit će radom naprednjaci.

Njegva rieč ih liepo nuka,
Al im primjer njegva mara
Više vriedi, bit će od njih
Još na glasu gospodara.

Svako ljeto po jedanput
Dječicu im školsku časti,
Tu se pjeva, krasnoslovi,
Hvali rad se, kude lasti.

Tuj se skače, trči, hrve,
Tumače se poslovice
Po stabilima napisane,
Častiteljju sja se lice!

Svakome je gostu mladu
Već na stolu pladanj, žlica,
Zemička i mali nožić
Te još knjiga nadarnica.

Nahrani ih, još mu mladež
Zapjevala „liepu našu“
Poniev dare harna djeca,
Polazeć mu klikću, mašu!

Tako vriedan Samoborac
Vrednijim je pustinjačom,
Još i unapreditelj je
Rakovačkim boljim djakom!

Ivan Trnski.

eventualnom gotovinom otpremi opć. poglavarstvu u Samoboru na sačuvanje i upravu.

Ovih dana prispjela je poglavarstvu od kr. zem. blagajne zakladna imovina i to u vrijednosnim papirima K 18.600, a u gotovome K 52.60, pak je općina pozvana, da sačini u pet primjeraka zakladnicu, te je podnese vladi na odobrenje.

Prema zakladnici, imat će se godimice na 23. prosinca nadijeliti osam čestitih siromaha ili sirota svaka sa svotom od 80 K, odnosno ukoliko zakladni prihod ne bi za to dosegao, s razmjerno manjom svotom. Godišnji prihod zakladne glavnice, koji bi nadilazio iznos od 640 K, imat će se pribijati glavnici sve dotle, dok ne doraste do 20.000 K, a nakon toga će se i tim viškom razmjerno nadijeliti siromasi.

Pravo na nadijeljenje imaju siromasi, zavičajnici samoborski, koji su preko 60 godina stari, nemoćni i za posao nesposobni.

Tako će samoborski siromasi za sva vremena dobijati lijep božićni dar, kojega im je namijenila u svojoj plemenitosti Klementina Aschko.

Domće vijesti.

Kako je vjerovatno došlo do legata Klementine Ačko? Josip Ačko rođen je Samoborac i ovdje je već za mala sklopio tijesno prijateljstvo sa Ljudevitom Šmidhenom, kasnije zaslužnim načelnikom našega trgovišta. Zajedno su polazili samoborsku školu, a kad ju je Ačko svršio, otputio se doskora u širok svijet. Šmidhen nije znao za nj. gdje je. Slučajno je to doznao po samoborcu Blažičiću, koji je bio za ono vrijeme uvaženi trgovac u Beču. Tada je već bio Ačko zreo čovjek, priskrbio si u Beču vrlo lijep imetak svojim trudom (bio je vlasnik fijakerâ). Neumorni Šmidhen, kojemu su svagda lebdili interesi Samobora pred očima, stavio se odmah u dopisivanje sa svojim drugom iz djetinstva Josipom Ačkom. Ačku je upravo umrla žena ne ostavivši mu djeteta, te je on jedrom zgodom saopćio Šmidhenu, da je zakanio poslije svoje smrti ostaviti neki legat samoborskoj glazbi. Kako je tada glazba uživala godišnjih 700 for. iz općinske blagajnice, držao je Šmidhen, da je to posve dovoljna svota za njeno uzdržavanje, pak je ovu misao i u uljudnoj formi dojavio Ačku.

Njemu je bilo na umu posve nešto drugo, čime je htio da unaprijedi Samobor u njegovu materijalnom i kulturnom razvitku. Desila se baš zgoda, da je bila na prodaju Jelačićeva zgrada sa krasnim vrtom u Obrtničkoj ulici za svotu od 8—10.000 for. Šmidhen je mislio na osnutak niže realke u Samoboru, i ovi mu se zgrada pričinjala najpodesnijom u ovu školsku svrhu. Upozorio je stoga Ačka na ovu okolnost, sjeća ga školskih dana i bezbrižnih igara, što su ih proveli na prostranom i mirišljivom vrtu uz pomenutu zgradu, ističe potrebu jednog višeg učevnog zavoda u Samoboru i stavlja mu na srce, neka radije kupi Jelačićevu zgradu poklonivši je samoborskoj općini.

Do te lijepe namisli doduše nije došlo, ali Ačko nije zaboravio Samobora. Oženio se po drugi put i to sa Klementinom Prohaska, ali mu nije sudba dosudila da s njome duže vrijeme proživi u braku. Ačko umrije a udovica se uda kasnije za Smida, a iza smrti ovoga za majora Millnera u Beču. Ma da je bila triput udana, bit će da joj je najbolje srcu prirasao prvi muž: Ačko. To se vidi i po tome, što je kasnije zadobila, za supruga Smida, plemstvo, sa naslovom: „von Aschkoheim“.

Ali je najjasniji dokaz njene ljubavi prema Ačku što se u svojoj oporuci sjetila siromaha Samobora poznatim legatom kao „onoga mjesta, u kome se rodio njezin prvi muž“.

Ačko joj je bez svake sumnje stavio na srce, da se u oporuci spomene Samobora, pa joj je morao po svoj prilici označiti i svotu, koju neka namijeni Samoboru. To se može naslućivati po tome, što ga je jednaku svotu tražio i Šmidhen za kupnju Jelačićeve zgrade.

Što se tada nije dogodilo, desilo se sada makar i u drugu plemenitu svrhu.

Eto i tu je načelnik Šmidhen djelovao i imao utjecaja. A uz njega ide velika hvala ravnatelja štedionice g. Francekovića, koji je baš gore spomenuto pismo sastavio na Ačka u ime Šmidhenovo, te je ono vjerovatno znatno pridonijelo k nakani Ačkovo.

U zgradi, za čiju je kupnju nagovarao u svoje vrijeme Šmidhen Ačka, danas je kotarski sud, a vlasnik joj bio Robert Wiesner, koji je u srijedu pokopan. Zanimljivo je, da je pismo na Ačka upravljeno 14. kolovoza 1876., dakle su se baš jučer navršile potpune 32 godine od toga dana.

Prodaja šljive. Uzorna pivnica u Zagrebu obratila se na našu općinu, te pita, kolik će biti ovogodišnji prihod šljive u naših općinara, te uz koju će ga cijenu prodavati pojedini gospodari. Općina je odgovorila, da su šljive u Samoboru i okolini obilno obrodile i uputila ravnateljstvo uzorne pivnice, neka ono samo ovamo izašalje svoga namještenika, koji će se informirati o cijeni šljive, te stupiti u pogodbu s onim općinarima, koji je imaju na prodaju.

Popust poreza i suša. Kako je ovogodišnja suša mnogo naškodila livadama i poljima, ne treba posebice dokazivati. Uslijed ove nepogode, neka su se opć. poglavarstva obratila na financijalno ravnateljstvo u Zagrebu radi popusta na porezu prijavivši elementarnu štetu na livadama. Naročito su to učinili općinari u Pisarovini.

Financijalno ravnateljstvo odbilo je ovake molbe navodeći, da se ne može smatrati trajna suša općom elementarnom nepogodom, koja daje pravo na popust poreza kod svih teždabnih vrsta, već se prema jednoj odredbi zakona imade smatrati specijalnom nepogodom, koja se jedino kod oranica smije uobzir uzeti.

To pak pravo pripada samo u onom slučaju, kada suša na oranicama posijani usjev na većim cijele kotare obuhvatajućim područjima dijelomice ili posvema uništi i to u to vrijeme, kad se ne mogu više novim usjevom učiniti rodnim.

† **Robert Wiesner**, mjernik i posjednik, umro je 10. o. m. naglom smrću u 54. godini svoga života Došavši ovamo na ljetovanje, gdje je posjedovao i kuću, udari ga kap, kojoj podleže pō sata kasnije. Pokojnik bio je osobito zauzet za glazbenu umjetnost i kao bogat čovjek pomagao je rado umjetnike i glazbenike, pa im je njegova kuća bila vazda otvorena. Poboljševao je već dulje vremena. Bio je neženja, a stalno je boravio u Beču. Sahranjen je uz učelice otmenoga općinstva u obiteljskoj grobnici, gdje mu počiva i djed, slavni glazbotvorac Ferdo Livadić.

Počivao u miru.

Novi put k starom gradu, koga je dao izgraditi načelnik g. Cop naišao je na osobitu dopadnost kod ljubitelja prirode i šetalaca, koji ga posjećuju i bez napora dolaze do stare gradine.

Kako su se s nekih strana čuli prigovori, da se za ovaj put potrošila znatna svota iz općinske blagajnice, da ga nije bilo nužno graditi i slično, to smo ovištašeni javiti, da izgradnja ovog puta stoji u svem 144 K. Ta je pak svota namaknuta iz potpore od 1000 K, koju je zem. vlada svake pa i ove godine, podijelila našoj općini za uređenje kolodvorske ceste i šetališnih puteva.

Tom nam je zgodom napomenuti, da bi valjalo stupiti u sporazum s g. Vjekoslavom Orgasom do čijeg zemljišta vodi pomenuti put, ne bi li on kao vlasnik uvjetno dozvolio prijelaz preko svoga dvorišta u Livadićevu ulicu. Koliko se sjećamo, društvo za poljepljanje imalo je neku pogodbu s g. Orgasom, pak ne znamo, zašto se najednom od nje odustalo.

Dar robinje Roberta Wiznera samoborskim društvima. Prigodom smrti u Samoboru preminulog Roberta Wiznera darovala je njegova rodbina po 100 K ovim društvima: Društvu za poljepljanje Samobora, „Jeki“, Vatrogasnom društvu, vojno-veteranskom, hrv. „Sokolu“, obrtničko-radničkom društvu „Napredak“, i pučkoj čitaonici.

Odmjera pristojbe za točenje žestokih pića. U svrhu odmjere pristojbe (paušala) za god. 1909. — 1911. izložen je bio popisnik podataka onih osoba, koje se bave ograničenim i neograničenim točenjem kao i s maloprodajom žestokih tekućina, od 5.—12. o. m. kod opć. poglavarstva. Osim toga su sve stranke pozvane za jučer radi odmjere paušala. Upozoruju se pozvanici ukoliko nijesu jučer pristupili, da si još svakako ovih dana pregledaju popisnik, da mogu svoje prigovore staviti, ako im se u popisniku istaknuti promjeni podaci bilo u kojem pravcu čine netačnim ili netočnim.

Kako upravna općina samoborska broji 2847 stanovnika, to se pojedini dozvolbenici imaju uvrstiti od I.—V. pristj. razreda. Minimum od neograničenih točilaca iznosi 240 K.

Neograničenih točilaca imade u Samoboru 39, onih s ograničenom dozvolom 14 a 1 je između potonjih točilac vina vlastitoga proizvoda. U porez općini Gradisce sa 64 štelja nije niti jedna neograničena točionica prijavljena.

Podijeljenje adjutanta. Kr. zem. vlada podijelila je adjutum gg. pristupniku kot. suda Ivi Tunkoviću i perovodnom vježbeniku kod kot. oblasti Anti Vukoviću, obima počevši od 1. kolovoza.

Naši stražari baš se nagusto mijenjaju. Premda ih je 5, svaki čas se opaža po koji novi čovjek u stražarskoj uniformi kako se priuča na odmjeren krok po ulici, i na službeni izražaj lica što se traži od čuvara javne sigurnosti.

Do toga se drugi iz stražara išchuraju u običnog i slobodnog civilista. Nedavno su opet dvojica stražara istupila, koje će zamijeniti novi ljudi, jer su im molbenice za stražarsko mjesto, već povoljno riješene.

Ova neprestana mijena dakako da ne može biti korisna, jer jedva dok nekoga priuča na nekaki zap, i propise, već se zasiti službe i ostavlja svoje mjesto, da ga zamijeni drugi stražarski regru koga valja istom priučavati na stražarske regule.

Zeljeli bismo u buduće bolje sreće sa stražarima našoj općini, jer je poznato da dosada mnogi nijesu pokazali prave volje ni talenta za mjesto, koje su zauzeli.

Prijave za oprost od poreza na vino. Prijave ovogodišnjeg priroda berbe radi oprost od plaćanja poreza valja podnijeti trg. poglavarstvu do 15. rujna. Upozorujemo na oglas općine u današnjem broju našega lista.

Dražba lovišta. Kako doznajemo, održat će dražba lovišta kotara samoborskoga u srijedu 9. rujna u 9 sati prije podne u uredu kr. kot. oblasti. Poblizi podaci mogu se doznati kod kot. oblasti za vrijeme uredovnih sati. Posebni dražbeni oglas donijet ćemo u budućem broju.

Proslava tridesetogodišnjice bitke kod Jajca. Uspomenu na 7. kolovoza 1878. proslavili su u Samoboru oni naši sugrađani, koji su sudjelovali kao vojnici kod okupacije Bosne 7. o. m. imali su misu kod sv. Jurja, kojoj je među ostalim prisustvovao gosp. general. — stožerni liječnik dr. Stj. Ručević, stari znanac i prijatelj Samobora, koji svake godine proboravi u nas po nekoliko mjeseci. U predvečerje kao i ujutro na dan proslave ispaljeno je svaki put 30 hitaca iz mužara.

Prijateljsku zabavu imali su gg. jubilarci u nedjelju, 9. o. m. na omiljelom brdu Ozniaku kod g. Čebučnika. Samo se po sebi razumije, da je tu bilo oduševljenih zdravica i da su drugovi, nekadanji vojnici obnovili u duši mnoge uspomene, koje ih vežu s danima, koji su uminuli prije tri decenija. Stolom je vješto ravnao g. Buzina, koji je i nazdravio svim nazočnim i odsutnim svećarima.

Proslavi su prisustvovali svećari, gg. Joso Budiš, Janko Budiš, Vjekoslav Ivanušević, Ivan Jenko, Josip Kuhar, Josip Paljuk i Rajmund Wintersteiger.

Zdravstveno stanje u prvoj polovici mjeseca kolovoza o. g. bijaše u Samoboru i u samoborskom kotaru veoma povoljno. Od priljepljivih bolesti nije se pojavio niti jedan slučaj. Od ostalih je bolesti bilo takodjer motreno vrlo malo slučajeva upala disačih i probavnih organa.

Pedesetogodišnjica misništva zagreb. nadbiskupa. Povodom svečanosti pedesetogodišnjice svećeništva nadbiskupa Dra. Juraja Posilovića služena je danas u 9 sati ujutro svečana misa u župnoj crkvi.

Nadjeno. Anka Lukić, služavka kod Stjepana Grahora, našla je mušku ocjenu uru u Aninu perivoju. Vlasnik ure neka se javi kod trg. poglavarstva.

Općinske uze. Predstojništvo kot. suda upitalo je općinu, da li bi u slučaju adaptacije sudskih uza moguće bilo smjestiti uznike kot. suda u općinske uze. Općina se pripravno odazvala, da privremeno ustupi uze za porabu, pa bi tako sudski uznici mogli neko vrijeme gostovati u opć. zatvoru. Bez sumnje je, da će ti gosti jedva dočekati čas, da se vrate sudu, jer općinske „sredovječne“ uze ne uživaju baš lijep glas u krugu onih, koji ih izblize poznavaju. I „fremtari“ im pronose slavu diljem svijeta, proklinjući te „lukne“ na kakve se još nijesu namjerili na svom dugom putovanju.

Napajalište za blago u Milnskoj ulici. Kod mlina Josipa Žokalja postoji već od davnine napajalište za blago i mjesto za pranje rublja. Kako Žokalj drži da je on vlasnik toga mjesta odnosno napajališta, počeo ga je ograđivati kamenjem i braniti pristup općinstvu. Tim povodom zatražio je 18 samoborskih građana od općine, da ona odredi, te ovo napajalište ostane i nadalje otvoreno, kako je to i dosele bilo, jer u čitavoj Milnskoj ulici nema drugog prikladnog mjesta za napajanje blaga.

Gradjevnu dozvolu zatražio je g. Hinko Sauer, trgovac u Bregani, i to za prigradnju jedne sobe i gradnju gospodarskih zgrada na svom zemljištu, koje se nalazi iza njegove kuće u Gajevoj ulici.

Utopilo se dijete. Dijete Gabre Babica u Horvatima, opć. Stupnik, igralo se 11. o. m. u dvorištu na kome se nalazi ovca miaka. Tom zgodom padlo u miaku i utopilo se.

Izgubljeno. 5. o. m. izgubljena je u vagonu samoborske željeznice ženska torbica od crvene kože sa novčarkom, u kojoj je bilo 18 K novca. Poštenik nalogar umoljava se, da je preda u upravu „Samob. lista“ uz primjerenu nagradu.

Na godišnji lovranski snijem, koji se je održavao 10. o. m. u Samoboru dotjerano je 742 komada rogatog blaga i 45 komada svinja.

Promet je s mrvom bio vrlo slab, jer nijesu došli strani trgovci. Cijena blaga danomice pada.

Ne će da rade puta. U Sv. Nedjelji imadu neki seljaci praviti općinski put. Jedan bračni čovjek došao među njih i stao im dokazivati, kako to nije njihova dužnost. Porvao ih, da ostave odmah posao. Općina je zatražila pomoć kod kot. oblasti protiv ovoga vikača.

I Cerjani, u opć. Podvrh, ne će da rade općinski put, te se oglašuju nalogu svog opć. poglavarstva. Zamoljena je oblast za intervenciju.

Kradja. Vlastelina Venke-u u Rakovpotoku ukradena su iz voćnjaka tri piasta sjena. Počinatelj iste nije poznat.

Umrli u Samoboru od 1.—15. kolovoza: Anastazija Zganc, 68 g., Taborec 18, tuberkuloza. — Magdalena Medved, 10 mjeseci, Stražička 18, tuberk. — Robert Wiesner, posjednik i mjernik, 34 g., Obrtnička 3, klijenit srca.

Hoteli i Pensioni Samobor. Dana 15. o. m. održat će se u ovom hotelu „sljiva tombela s pjesom“. Početak u 8 sati.

Društvene vijesti.

Kućna zabava „Jeke“. Ovo naše rodoljubivo pjev. društvo priređuje kućnu zabavu s koncertom i plesom 23. kolov. u „Pensionu Samobor“, i to u novoj plesnoj dvorani.

Iz blagonaklonosti prema društvu „Jeci“ sudjeluju kod koncerta gg. Milan Kijućec, K. Jerković i Milan Reizer.

Ulaznica je za učlanove i K po osobi. Članovi svih vrsta besplatno.

Kako koncert sastoji od biranih točaka, a društvo vrijedno svake potpore, nadamo se, da će naše općinstvo u što većem broju pohriliti na ovu zabavu i naši ljetovišni i ljetični gosti jamačno će se rado odazvati pozivu „Jeke“, te je počastiti svojim obilnim pohodom.

Dobrovolj. vatrogasnom društvu pristupio je kao izvršujući član Franjo Strmoli. — Za 10-godišnju službu podijeljena je bakrena službovna kolajna penjaču Miji Hercegu.

PROSVJETA.

Franjo Horvat-Kiš: Zašto? Daroviti hrv. pisac Horvat-Kiš napisao je uspješnu pripovijest pod gornjim natpisom, koja se odlikuje izvrsnim opažanjima, živim slogom i osobitom plastikom. Knjizi je cijena 1 K, a dobije se u svjema hrv. knjižarama, pa i kod pisca samoga u Dugom selu. Preporučujemo ovo dječje.

Gospodarstvo.

Naše marvogojstvo i ljetna suša.

Radi nestašice krme, koja je nastala uslijed ljetne suše, rasprodava većina gospodara svoje blago na brzu ruku upravo uz besćenje za 40—70% ispod običajne cijene. Ova žurba oko rasprodavanja blaga mogla se opaziti i kod nas prigodom posljednjih sajмова. Da se prodaje slabije i krhljivo blago ne bismo imali ništa prigovarati, ali prodaje se sve bez obzira i najvrednija rasplodna stoka mesarima. Prijeti bojazan da će stočarstvo, koje jest jedno od najunosnijih grana gospodarskih, time znatno nazadovati. Jer svakom je gospodarju dobro poznato, koliko je teško ponovo nabavljati valjanu rasplodnu stoku, koja bi nas potpuno zadovoljavala.

Rasprodamo li sada taku stoku, proći će opet dosta vremena, dok će se to moći da popravi. To teže bit će to ovaj put, jer je nestašica krme ne samo kod nas, nego i u susjednim zemljama, te ne će biti lako pomoći si kod ovih, jer će koliko budu mogli prihvatiti — trebati u prvo vrijeme sami za sebe.

Osim toga više je nego sigurno, da će cijena stoci budućega ljeta trostruko porasti. Bit će stoga uputno da ne naglimo odviše rasprodavanjem već nam valja nastojati, da bilo kako uzdržimo barem najbolju stoku naročito onu za rasplod.

Kako da si u tom pomognemo?

Žitarice su ove godine dobro ponijele, slame ima dovoljno, a bit će i kukuruzovine. Ma da i nije u nas običaj slamom hraniti, prilike nas ove godine nukuju, da se u silu poslužimo i slamom, te upoznamo njenu vrijednost kao krmiva. Blago doduše ne će od nje udebijati, ali će se moći dobro uzdržati.

No da bude slama i kukuruzovina za to što izdašnja i uporabljivija, potrebno je, rezati je u sječku s pomoću sječkarice i ovako srezanu podavati stoci. Kao sječku lakše je stoka žvače i probavlja. Prije podavanja dobro je sječku navlažiti slanom vodom, osobito je pak dobro, ako se sječku navlaženu slanom vodom natrpa prije u badnje i ostavi ondje 24 sata. Sječka će se ovako ugrijati i omekšati, bit će još tečnija i probavljivija. Sječkarice za rezanje sječke mogu se jeftino nabaviti kod gospodarskog društva u Zagrebu putem gospodarske podružnice u Samoboru.

Francuzi, kao napredni gospodari, nesamo da znadu dobro upotrijebiti slamu kao krmu, nego sakupljaju ljeti prigodom priručivanja loze odrezane dijelove i vrške, slažu ih u male snopiće i suše, te podavaju ovo zimi blagu za hranu. Isto tako rade i Tirci.

Napokon, jer će se i u Samoboru po kr. zem. vladi obaviti nagradivanje stoke, bilo bi poželjno da se sva ljeđa, vrednija stoka predvede, kako bi se moglo takovu nagraditi, što će također znano pripomoći, da se može očuvati barem najljepša stoka od mesarskog noža.

P. Cesar.

Ekspert grožđa. Već smo u prošloj godini na ovom mjestu potanko prikazali, kako je potrebno da se i u nas počne samostalno raditi, oko što boljeg unovčenja našeg grožđa i voća, a bi rentabilnost ovih za nas važnih gospodarskih grana bio što povoljniji. Potpisani će i ove kao i prošle godine predložiti otpremu grožđa i voća. Otpremu grožđa potraje do 20. kolovoza i traje do svršetka listopada. U to vrijeme dajete svakomu, što to zahtjeva potrebne informacije u pogledu pakovanja, otpreme i trgovine grožđa.

P. Cesar.

LIPOVAC.

Pile Stjepan Mrakužić.

Između gore „Japetičke“ i „Oštrca“ leži na visokom brdu iznad potoka Gradne ruševina starog Lipovac-grada, u kojem se za turskih navala zaklonili grofovi Erdödy iz Jastrebarskog.

Ovi su izgradili iz sela Prilipja sa Piješivice novu cestu do lipovačke gradine. Ta se nova cesta vijugala kroz „Gradišće“ dolinom „Lopote“ kroz „Bijeludragu“ „Matekov breg“ pod Lipovac.

Cesta bila je kroz ove brdine tako položito i zgodno gradjena, da se grofovi kočijom iz Jastrebarskog dovažali. Blizu grada uz cestu bile smještene klupe za odmaranje za šetnje, jer se još i danas razabiru prostori, uz koje su valjda stolovi u hladovini bili smješteni, pošto su oveci okruzi poravnani. Ravnica pod gradinom s istočne strane (prije sto godina zasadjena današnjom tisovinom i smrekovinom, koju i moj stric Joso Mrakužić s kmetovima sadio i poput kukuruza, reko, okapao) zove se „Drvarnica“, a ravnica sa sjeverne strane, danas vlasništvo Dumić-Bicaka, ubilježena je u gruntovnim ispravama imenom „Majer“.

Na onoj su posjednici Lipovac-grada imali skladište drva, a na onoj voćnjak, staje i druge gospodarstvene zgrade.

Usput protumačiti ćemo prema pripovijedanju i ostala navodna imena. „Gradišće“, brdo iznad sela Prilipja zove se po gradini, koja ondje valjda još i prije Lipovca-grada postojala. Tu su još i danas u zemlji ostaci zidina a pastiri su našli novac iz rimskog doba. Nadjeni novac puti nas, da je i ta gradina za rimsko doba podignuta. A jer se znade, da je u Okiću bila jedna rimska legija, čije grobnice danas u brdu iznad okićke crkve iskopaju radnici, koji ondje šljunak kopaju, to možemo zaključiti, da je u selu Prilipju plešivičke župe, nekad postojala rimska naseobina, koja je imala tvrđu nad današnjim „Gradišćem“.

Pod Gradišćem sagradiše kasnije jastrebarski grofovi župnu crkvu „S. Georgium de Prelepi“ (Prilipje) i šumariju.

Crkva je kasnije premještena na današnje mjesto u Piješivici pod imenom sv. Jurja, a šumarija Erdödyjanska postojala je tamo sve do sedamdesetih godina, kada je pošliđnji šumar te gospoštije pok. Vanjek prošao za provizora gospoštije Vrbovac. Danas je ta šumarija u Prilipju jednostavna lugarija jastrebarske gospoštije. „Matekovbreg“, brdo blizu Lipovac-grada, nazvano je, vele, po „Mateku“ nekom Lipovčaku.

Neko su vrijeme Lipovčaki potpadali u plješivičku župu, kamo se i pokapali. Kada su po debelom snijegu toga „Mateka“ vozili na groblje u Piješivicu, najednom na brdu u silnom snijegu sprovod sustane. Ne mogavši dalje ukopaše toga mrtvaca na tom brdu, koje se još i danas po njemu zove „Matekovbreg“. Moguće, jer se nedavno slično dogodilo za mojega župnikovanja na Rudama. Pod gradom sa sjeveroistočne strane nazivlju jedan prostor „Ribnjak“ u kojem su vlastela gajila ribe.

Pod tom lipovačkom ruševinom dva su sela: gornji i dolnji Lipovac sa 300 stanovnika. Lipovčaki ne znaju odakle i kada su se tamo naselili. Po svoj prilici ti seljani potiču od balkanskih pobjeglica za turskih ratova, kada se doseliše i Gregorićani, lipovački susjedi, jer se još i danas naziva mjesto, gdje obitavaju Zganjari, „Bošnjacko selo“.

Da su štelji s ovu i s onu stranu Lipovca prihijeli iz Bosne dokazom je, što i „Rubiniće“ u selu Bukovju još i danas nazivlju „Bošnjaci“. A nad sv. Leonardom u selu Kotari stanuju gotovo sami „Tandarići“, koja su imena u Bosni brojna.

Grofovi su ih jastrebarski naselili tamo, da im budu kmetovi i čuvari tadanjih prašuma, po kojima je bilo još prije 80 godina vučova, jelena i medvjeda.

Stric mi kazivao, da pamti, kada je medjed navatjivao na konja u paši sela Prekrižja, a sadanji Ivan Dumić-Orgurić poznavao je golijata Juru Skendrovića iz Gregarčeva brjega, koji je rekao: „Koj je s Bogom pao, neka ne dijeli mejdan s medjedom“, kada teškom mukom sviado među, koj se na njegovu krušku popeo i s njime se u košac zahvatio.

(Svržit će se.)

Ljetovišni gostovi.

(od 1.—15. kolovoza.)

Bernardić Marija, posebnica, Karlovac. — Bilic Eva, posebnica, Vukovar. — Deželić Franjo, ravnatelj više pučke škole, Ogulin. — Földes Sigmund, trgovac, Budimpešta. — Figarić Stjepan, profesor, Pazin. — Grčić M. prof. s obitelji, Karlovac. — Janković Janko, učitelj, Bjelovar. — Dr. Joković Roko, kotarski liječnik, Zagreb. — Kolmar Ožena, supruga ravnateljca, a 2 djece, Zagreb. — Grofica Kornis Marija, posebnica, Remete. — Kovačević Miladin, financ. činovnik, Sisak. — Lorković Vjera, učiteljica, Ogulin. — Muhlč Danijela, posjednica, Zagreb. — Marin Nikola, trgovac, Bjelovar. — Podvinec Ivan, učitelj glazbe, Osijek. — Posnovija Mica, učiteljica, Bjelovar. — Stazić Vjekoslava, supruga trgovca, Sisak. — Sava Staničić, trgovac, Zagreb. — Aleksander Mahajlov, činovnik, Pancevo. — Ivan Popović, gimn. prof., Budimpešta. — Dr. Mirko Derentić, odvjetnik sa suprugom, Zagreb. — Ivan Palić, strojovodja, sa sinom, Beograd. — Jakov Pa-

velić, trg. putnik, Zagreb. — Slava Senča, udova grads. vijećnika i hrv. književnika, Zagreb. — Draga Krašković, Zagreb. — Josip Kladnik, putnik, Rudolfovo. — Vjekoslav Mihelić, um. bilježnik, Zagreb. — Branka i Darinka Bartolić, licejke, Zagreb. — Miho Španić, kancelista, Zadar.

Iskaz ljetovišnih gosti dostavlja nam redarstvo trg. opć. Ur.

Broj 2194.

U Samoboru 4. kolovoza 1908.

Predmet: Prijava priroda ovogodišnje berbe za oprost poreza pića vina.

Oglas.

Pozivaju se svi vinogradari (proizvoditelji voćnog vina), da svoje prijave priroda ovogodišnje berbe — u svrhu oprosta plaćanja poreza na piće vina najkasnije do 15. rujna 1908. kod ovog poglavarstva podnesu.

One osobe, koje se bave točenjem ili maloprodajom vina ili rakije, isto tako i osobe, koje u zajednici sa ovima živu, ne imaju prava na oprost poreza pića vina, pa stoga niti svoje topogledne prijave podnašati ne trebaju.

Načelnik:
Čop.

Blagajnik:
Vuković.

Sav čisti prihod zabave, koja je održana prigodom otvorenja nove plesne dvorane, u Pensionu Samobor, darovala je njegova vlasnica milost. gdja. Vjera pl. Sauer „Društvu za poljepšanje Samobora“. Tim načinom unišla je u društvene svrhe lijepa svota od 76 kruna.

Na ovom daru usrdno zahvaljuje u ime društva:
Dragutin Cernovsky
predsjednik.

♦ **JOSIP ŽUKINA** ♦
ORUDJAR I UMJETNI BRAVAR u ZAGREBU
Ulica broj 19.

Graditelj mosnih vaga po najnovijem sistemu sa pomičnim bantom, crnkova (Pumpe) i strojeva za gospodarstvene potrepštine, buleta i žigova s raznovrsnim napisima, željeznih blagajna, gromovoda i kućnih telefona, bicikla, peronospora štrcaljke itd.

Sve uz vrlo umjerene cijene i solidnu izradbu. Popravci se obavljaju brzo, točno i uz vrlo jeftine cijene.

Prodaje se stroj za vrcanje meda i nekoliko ležćih košnica za pčele. — Poblize u upravi lista.

SKLADIŠTE

svih vatrogasnih sprava i gospodarskih potrepština
PODRUŽNICA

R. A. SMEKAL

ZAGREB, Frankopanska ulica broj 9.

Najnovije

„Patent Smekal“

Štrcaljke sa ravnotezom najnovijeg sustava za prijenos umanjene radne snage od 40%, koje s desne i s lijeve strane vodu sišu i dižu, te je okretanje nepotrebno.

Sustav odlikovan 1903. sa prvom počasnom diplomom i zlatnom kolajnom.

Javna zahvala.

Najtoplije ovim putem zahvaljujem svim znancima i rođacima, koji su moju nezaboravnu sestru

Amaliju Garačić rođ. Bačić

do hladnog groba sproveli i lijepim joj vijencima odar oktilili.

U Samoboru, 25. kolovoza 1908.

Fanka Bačić.

Mali oglasnik

Jedno uvrštenje u „Mali oglasnik“ stoji 60 filira. Svaka riječ u malom oglasu koji prelazi 15 riječi stoji 2 filira više. Mali oglasi plaćaju se unaprijed.

Domaća mast 23 i pol kilograma svježe domaće masti prodaje se. Tko želi kupiti, neka se upita u tiskari „Samoborskog lista“.

Kuća u Samoboru, Rambergova ulica 88 sa pol rali zemlje na prometnom mjestu i za trgovinu prikladna, prodaje se dobrovoljno.

Pijevac 7 godina star, traži se i plaća se za nj 8 kruna. Tko ga ima neka se odmah oglasi u tiskari usmeno ili pismeno.

Veliku zalihu boca za kompot kao i za krastavce i pekmez preporučuje uz vrlo jeftinu cijenu **Stjepan Šolc**.

Slastičarna Hotel-Pension-Samobor Prima narudžbe svih vrsta torte, poslastica, kremova, parfita i sladoleda. U istoj slastičarnici zgotavlja se i kefir-mlijeko.

Naočale i ovikeri prodaju se i popravljaju kod L. Sudnika, urara u Samoboru.

Oglas dražbe.

oranice u mjestu.

U subotu, dne 15. kolovoza poslije podne u 3 i polsata prodavat će se na javnoj dražbi na licu mjesta oranica zvana „Skare“ u Samostanskoj ulici kraj kuće Amerškove sada Kupresove. Poblizi uvjeti mogu se saznati u župnom uredu u Samoboru.

Starješinstvo.

Pokućvo
Najkvalitetnije Najjeftinije

Najbolje i najjeftinije

Pokućvo

I. hrvatska
stolarska i tapetarska
obrtina i vjerseljaka
udruga

kao član zem. ored. vjer. udruge.
ZAGREB, Marija Valerija ul. 10, Nikolićeva 2.
Domaći proizvod.
Polakšice u plaćanju.

Pokućvo
Najjeftinije Najbolje

Kašalj izlječi

tko
svoje zdravije voli.

5245
not. ovjer. svjedodžbi
dokazuje siguran uspjeh

Kaiserovih prekih Karamela

sa tri omorike.

Liječnici su ih prokušali i preporučili protiv kašlja, promuklosti, nahlaza, sužavosti, nahladi žrtjelca te kašlju hripavca. — Svjetčić po 20 i 40 fil., svežanj 80 fil. — Dobiva se kod
MIRKA KLEŠČICA
Ispisnica k. zlatnom anđelu u Samoboru.

NOVOSTI! PATENT ALBUMI

(11 različitih alba samoborskih) koje su složene u formi razglednice sa vanjskom slikom starog grada samoborskog od 1776., te se može cij. album postati sa postaršom od 5 filira. Cijena je albuma samo 30 filira a dobije se u tiskari S. Šeta.

Izvršno stolno i okreпно piće jest ljekovita rudna voda.

LASINJA

Zastupstvo prodaje lasinjske vode za Samobor, preuzeo je potpisani, te je preporučuje svima, koji vole izvršnu rudnu i ljekovitu vodu.

E. Presečki, trgovina mješovite robe.

Javna zahvala.

Prigodom smrti mog neprežaljenog brata

ROBERTA WIESNERA

zahvaljujem ovim u ime svoje kao i ostale rodbine gg. drima. Miji Juratoviću i Božidaru Krnicu, koji su najpožrtvovnije priskočili svojom liječničkom vještinom u pomoć pokojniku, te gg. kot. sucu dru. Markoviću i um. sudb. vijećniku dru. Oreškoviću, koji su mu u teškim časovima bili na pomoći kao pravi prijatelji.

Iskrena hvala budi izrečena i svemu gradjanstvu kao i obrtničko-radničkom društvu „Napretku“, koje je milog pokojnika sprovelo do vječnog počivališta.

Edgar Wiesner.

Schichtov „Jelen“ sapun
najbolji je za svako rublje

Schichtov sapun sa markom „Jelen“ rabi se radi njegovih osobitih i izvrsnih svojstva za svako uredno pranje: za osobnu porabu, za najfinije i prosto, za bijelo i šareno rublje, za pokućstvo u kuhinji, za posoblje, sagove, vrata itd. Taj sapun svaren je iz najboljih i izabranih surovih tvari.

Samoborska tiskara i papirnica Slavka Šeta
(Trg Leopolda Salvatora)
preporučuje prigodom početka nove školske godine svoju veliku zalihu raznovrsnog pisa-risaćeg materijala i
školske knjige.

Ignjat Deutsch i brat

ZAGREB, Nikolićeva ulica 8.
Gradjevni materijal i sve potrebštine za industrijalnu porabu.

Asfaltno poduzetništvo.

Jedino zastupstvo: Beočinske tvornice cementa.
Telefon br. 290. — Brojevi: Ignjat Deutsch.

Objava i preporuka.

Častim se javiti sl. općinstvu trga Samobora, da sam otvorio u Sv. Heleni kod Samobora, kbr. 12.

pećarsku radionicu

u kojoj izradjujem sve vrste peći i žednjaka, a imam takovih i gotovih na skladištu.

Preporučujući se slavnom općinstvu najtoplije, bilježim s veščovanjem

Franjo Kodrić.

OGLAS.

Od posjeda Glznik i Zagrebčica prodavat će se pojedine čestice

svake srijede i subote

u poslovnicu gospoštije u Glzniku u 9 sati prije podne, a prodavat će se čestice u općinama

Domaslovec, Strmec, Sv. Nedjelja, Rakovica i Melvica,

i to: šuma i razne ledine i sjenokoše.

Gospoštija Glznik.